Program med foredrag

Norsk – Svensk konferanse om forsuring og kalking

Bergen, 18.–20. september 2007

Bryggen i Bergen
Foto: Robin Strand

Kalket innsjø i fjellområdene ved Bergen – Saudalsvatnet
Foto: Sveinung Klyve

Direktoratet for
naturforvaltning

NATUR
VÅRDS
VERKET

Tirsdag 18. september 2007

Kl 10.00	Velkommen
Kl 10.10	Åpning v/Svein Alsaker, Fylkesmannen i Hordaland
Kl 10.30	Status for kalkingsvirksomheten i Sverige og Norge v/Torbjörn Svenson, Naturvårdsverket og Roy Langåker, Direktoratet for naturforvaltning
	Status og prognoser for forsuringen
Kl 11.00	Status for forsuringen i Sverige v/Anders Wilander, SLU
Kl 11.30	Hvordan blir forsuringen i Norge i framtida v/Brit Lisa Skjelkvåle, NIVA
Kl 12.00	**Lunsj**
	Biologisk mangfold og forsuring
Kl 13.00	Skjer det gjenhenting av biologisk mangfold i forsurede områder i Norge og Sverige v/Willem Goedkoop, SLU og Arne Fjellheim, Unifob
Kl 13.20	Invertebrater som mål på forsuringstilstand. Forsuringsindekser basert på invertebrater – kan disse brukes på tvers av Europa ? v/Ann Kristin Schartau, NINA og Willem Goedkoop, SLU
Kl 13.40	Bentiska kiselager som surhetsindikator v/Maria Kahlert, SLU
Kl 14.00	Pause
Kl 14.20	Ger alla ALI-analyser ALI – monomert oorganiskt aluminium ? v/Cecilia Andrén, ITM
Kl 14.40	Bedømningsgrunder för försurning i Sverige v/Jens Fölster, SLU
	Klimautvikling og forsuring
Kl 15.00	Försurningsprocesser i ett förändrat klimat v/Gesa Weyhenmeyer, SLU
Kl 15.20	Kan sjøsaltepisoder øke forsuringsproblemene v/Frode Kroglund, NIVA og Bjørn Barlaup, Unifob
Kl. 15.40	Pause
Kl 16.10	Påvirkes nitrogenavrenning av en framtidig klimaendring? v/Øyvind Kaste, NIVA
Kl 16.30	Prikkaureprosjektet – aksjon for å redde en spesiell aurevariant på Hardangervidda v/Åsmund Tysse, Fylkesmannen i Buskerud
	Forsuring og laks
Kl 16.50	Haugsdalselva – Er laksebestanden i ferd med å reetableres? v/Steinar Kålås,Rådgivende Biologer
Kl 17.10	Vosso – Laksebestand med mange problemer og kritisk tilstand v/Bjørn Barlaup, Unifob

Onsdag 19. september

Kalking for laks

Kl 09.00 Sørlandet – en ”ny” lakseregion i Norge Reetablering av utrydda laksebestander på Sørlandet
v/Ørnulf Haraldstad, Fylkesmannen i Vest-Agder

Kl 09.20 Kan aluminium føre til problemer for laks også i brakkvann?
v/Frode Kroglund, NIVA

Kl 09.40 Giftige blandsoner med aluminium i elv og sjø
v/Hans Christian Teien, UMB

Kl 10.00 Hvordan få riktig dosering av kalk i lakseelver?
v/Rolf Høgberget, NIVA

Kl. 10.20 Pause

Kalkingsmetoder og biologisk effekt av kalking

Kl 10.50 Överdosering av kalk i svenska sjöar
v/Gunnar Persson, SLU

Kl 11.10 Kalkmedel som lagras i sjösedimenten
v/Teresia Wällstedt, ITM

Kl 11.30 Erfarenheter från den svenska skogsmarkskalkningen
v/Stefan Anderson, Skogsstyrelsen

Kl 11.50 Utvärdering av våtmarkskalkning i Sverige
v/Thomas Rafstedt, INFRA

Kl 12.10 Lunch

Kl 13.10 Når er det forsvarlig å stoppe kalking ?
v/Frode Kroglund, NIVA

Kl 13.30 Hvordan har Aust-Agder fylke tilpasset kalkingsvirksomheten til ny forsuringssituasjon
v/Dag Matzow, Fylkesmannen i Aust-Agder

Kl 13.50 Återforsurning, återhämtning – case studies
v/Hans Borg, ITM

Kl 14.10 Pause

Kl 14.30 Kvicksilver i kalkade sjöar
v/Marcus Sundbom, ITM

Kl 14.50 Forsuring og humus, tålegrenser for fisk
v/Trygve Hesthagen, NINA

Kl 15.10 Biologiske langtidsvirkninger av kalking i to større innsjøer i Norge
v/Bjørn Barlaup, Unifob

Kl 15.30 Bedömningsgrunder for fisk i svenska sjöar
v/Magnus Dahlberg, Sötvattenslaboratoriet

Kl 15.50 Utvikling av bunndyrsamfunnet i Vikedalsvassdraget – et vassdrag med både kalking og gjenhenting.
v/Godtfred Anker Halvorsen, Unifob

Kl. 16.10	Pause
Kl 16.40	Forsuringsskader på elvemusling - kalking som mottiltak v/Bjørn Mejdell Larsen, NINA
Kl 17.00	Effekt av forsuring og kalking på norsk og svensk side av Enningdalsvassdraget – Nytt interreg-prosjekt i Enningdalsvassdraget? v/Bjørn Walseng, NINA

Torsdag 20. september 2007 - Ekskursjon

Ekskursjonen starter med buss fra Bergen kl. 08.30. Det vil bli benyttet to busser på turen og en av bussene avslutter på Flesland lufthavn kl. 16.30, mens den andre bussen går inn til Bergen sentrum.

Turen går til lakselvene Vosso, Ekso og Daleelva. På turen vil det bli tatt opp problemstillinger knytta til laksen på Vestlandet. Vi vil bl.a. besøke kalkdoseringsanlegget ved Ekso, og få orientering om kalkinga av innsjøer i nedslagsfeltet til dette vassdraget.

Det vil bli servert mat underveis.

Høsefossen, Ekso
Foto: Sveinung Klyve